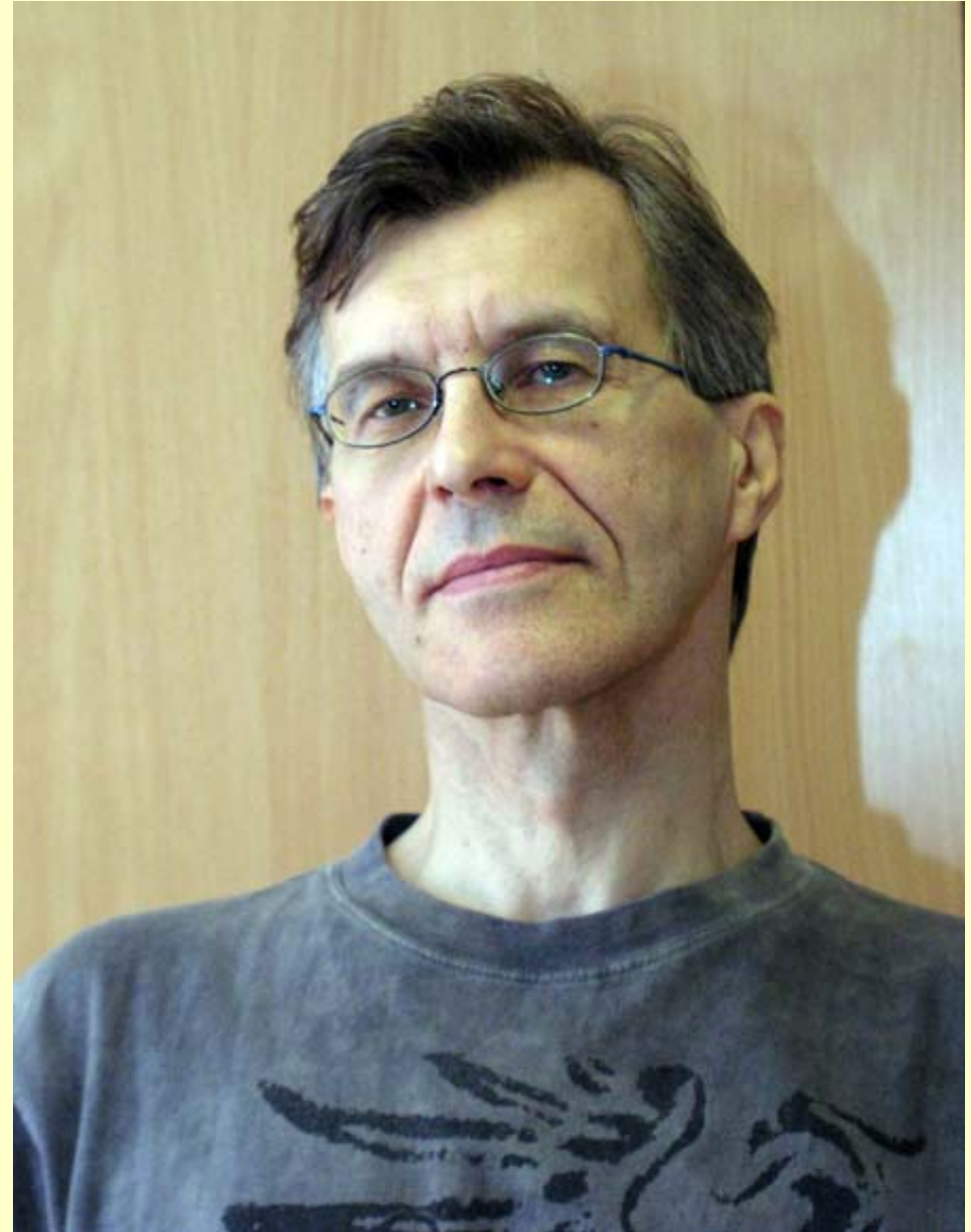

Vertaistuki ammattina

**Henkilökuvassa:
Timo Varsamäki
Ohjaaja, kontaktipiste Redis**

Ohjaajaksi ja vertaisryhmien vetäjäksi Kurvin kulmille
Minulla on muun muassa kaupallinen koulutus ja yksityisyrittäjätaustaa, mutta siltä tieltä aikoinaan lipsuin aina vankilaan asti. Kyllästyminen siihen elämäntapaan johti sitten muutokseen, ja painiskeltuani ensin yksin elämänmuutokseen liittyvien asioiden kanssa hakeuduin Kalliolaan ja työllistyin sitä kautta vapaaehtoistoimintaan. Siellä suunniteltiin Kritsin kanssa Redistä, ja niin suunnittelin itsenikin mukaan ja olen samalla kouluttautunut lisää. Kalliolassa oli Keravan vankilan kanssa tukihenkilökokeilu, josta Redis lähti liikkeelle. Kolmantena osapuolena oli Sininauhasäätiö. Se olikin Kritsin ensimmäisiä hankkeita kriminaaliasiamiehen ohella.

Rediksen toiminta on ollut antoisaa ja tarpeellista. Tavoitteet ovat toteutuneet, vertaistuen tukemisen toimintamalli on saatu kehitettyä ja sen toimivuus pystytty kokeilemaan ja osoittamaan käytännössä. Ja sivutuotteena, jota ei osattu suunnitella, on saatu uudenlainen ammattikuvio, ammattimaisen vertaistyon malli. Siinä on pohjalla oma kokemus, ja lisäksi hankitaan alan koulutusta, nyt on käytetty päihdetyön ammattitutkintoa. Ehkä tästä syntyy uusi ammattinimike, johon aletaan kouluttaa ihmisiä. Tämä on yksi hankkeen aivan uusi tulos, jota pyritään edelleen levittämään ja kehittämään. Nyt olemme niin harvinaisen ammattikunnan edustajia, että meitä on vasta kaksi.

Tulevaisuus on

Rediksen toiminta on nyt vakiintumassa. Ensi vuonna uudet toimitilat ja laajennetut aukioloajat avaavat paljon uusia näkymiä. Kritsin sisäistä yhteistyötä voidaan tiivistää, asumisen tukeen saadaan vertaistytöä mukaan. Olen perustanut uuden iltaryhmän rikostaustaisille.

Vankilaryhmät ovat kehittyneet ja Redis vakiinnuttanut asemansa muutamalla kuntouttavalla osastolla, se kuuluu tavallaan jo vankilan ohjelmaan. Minun visioni on yksilötyön kehittyminen ja laajentuminen - myös uuden vankeuslain kautta - ja osallistuminen vapautumissuunnitelmien tekemiseen ja toteuttamiseen. Näin näen oman työni käytännössä, haluan olla asiakastyössä mahdollisimman paljon, projektiin liittyvän hallintotyön ja kouluttautumisen ohella. Haluan säilyttää kosketuksen kohderyhmään, vertaistytössä ei voi nousta niin korkeaan asemaan, ettei tarvitse olla asiakkaiden kanssa tekemisissä lainkaan!

Vankilat ovat tärkeimpiä yhteistyökumppaneita, sillä vapautumissuunnitelmien tekemisessä ja toteuttamisessa on oltava kiinteässä yhteistyössä vankiloiden työntekijöiden kanssa. Tukiverkon rakentaminen vankilasta ulospäin on meidän roolimme. Yhteistyötä tarvitaan myös mm. sosiaalitoimiston kanssa, se maksaa viulut.

Toiminta leviää

Meidän resurssimme ovat rajalliset, mutta paljolti Kris-yhdistysten kautta ja muutenkin yhteistyön ja koulutuksen avulla. Emme voi kulkea ympäriinsä kertomassa toiminnasta, vaan parempi on järjestää koulutuspäiviä ehkä kaksi kertaa vuodessa.

Työaikana töissä ja vapaana vapaalla

Tuntuu kyllä siltä, että olen ollut vapaalla koko ajan... Jaksamisongelmia ei hirveästi ole, mutta olen kyllä rajannut itselleni oman ympäristön, oman vapaa-ajan. Ainakin työparin kanssa puhutaan asiat pois mieltä vaivaamasta, ja työnohjauksessa lisää. Toisaalta, parhaita maailmankatsomuksellisia ideoita - mikä on oikein, mikä väärin - voi tulla mieleen vaikka saunan lauteilla, asioita, joita on pohtinut jo kauan aikaisemmin.

Asiat on kuitenkin pitänyt panna mielessään järjestykseen. Lojaalisuudesta - itselle, asiakkaille, työnantajalle - voisi tulla ongelmia, ellei olisi myös itselleen rehellinen ja puhuisi ongelmista suoraan.

Maailma muuttuu, muuttuuko ihminen

Terveisiä on tullut läheteltyä mm. työpäiväkirjoissa, aikoinaan vaikka toverikunnan lehdessä. Järjestelmän olen nähnyt aikoinaan vihamiehenä, nyt olen tajunnut, että se on kuitenkin ainoa järjestelmä, jossa elämme, ja jos sitä haluaa muuttaa, se onnistuu vain sopuisasti, perustelemalla ehdotuksia. Puutteita ja parantamisen varaa on kyllä. Jos edes omassa lähiympäristössä pystyn muuttamaan maailmaa omien ideologioideni mukaiseksi, se riittää minulle.

KONTAKTIPISTE REDIS

Redis on yhteistyössä Sininauhasäätiön ja Kalliolan kannatusyhdistyksen kanssa toimiva matalan kynnyksen kontaktipiste. 1.3. 2004. avattu Redis on kolmivuotisena hankkeena osa Vapautuvan tukiohjelmalla.

Kurvin kulmilla sijaitseva kontaktipiste on tarkoitettu vapautuneille vangeille ja kriminaalihuoltolaitoksen asiakkaille. Käytössä on toimisto ja olohuone asiakkaille. Toiminnan ydin rakentuu vertaistuen ympärille.

Osahankkeen kohderyhmänä ovat vankiloista pääkaupunkiseudulle vapautuvat ja kuntoutukseen osallistuvat vangit, Kriminaalihuoltolaitoksen asiakkaat, joilla on halukkuutta selviytymismahdollisuuksiensa parantamiseen, vapaaehtoisesta kriminaalityöstä kiinnostuneet henkilöt sekä lainrikkojataustaisten parissa työskentelevät viranomais- ja järjestötahot.

Redis muodostuu kaikkiaan kolmesta toimintamuodosta:

1 Kontaktipiste

- Palveluohjaus
- Sosiaalinen yhteisö
- Vapaa-ajan toiminta ja harrastukset

2 Tukihenkilötoiminta

- Rekrytointi
- Koulutus
- Tukisuhteiden luominen
- Toiminnanohjaus
- Virkistystoiminta

3 Ryhmätoiminta

Eniten olen pystynyt muuttamaan itseäni, nyt haastan ympäristön mukaan muuttumaan; ja sehän meidän työmenetelmämme on mennessämme vankilaan puhumaan.

Vankeuslain uudistus

Oleellista ei ole laki vaan lain tulkinta, ei tässä järjestelmässä nyt muutu juuri mikään; ennenkin on ollut kuntoutustoimintaa ja sitä on vastustettu. Ei laki asenteita muuta. Hyvähän on, että on viralliset ohjeet siitä, miten pitäisi toimia. Voi vedota johonkin ja näyttää perustelut.

Minne Krits

Ei se nopeammin pystyisikään kasvamaan, oikeilla jäljillä ollaan. Ehkä kritisoisin, kuten koko sosiaalipalvelujärjestelmässä, sitä, että järjestelmä ruokkii itse itseään liikaa, usein uudistuksiin panostetuista resursseista kohdistuu suuri osa järjestelmän kehittämiseen. Asiakkaat eivät kostu juuri mitään, järjestelmä vain tulee entistä monimutkaisemmaksi. Nykyään tarvitaan jo opaskoirat ja sanakirjat palvelujärjestelmän viidakossa liikkumiseen. Toivon, ettei Krits haksahda samaan suuntaan, vaan pysyy asiakkaan luona.

Rikollista elämää

Jos itse olisin konna, olisin politiikassa korkeassa asemassa oleva talousrikollinen. Sellaiset ovat kaikkein pahimpia konnia ja se on kannattavinta rikollisuutta..

- Info-/päihderyhmät vankiloiden kuntoutusosastoilla
- Motivoiva ryhmätoiminta avolaitosten vangeille Kontaktipisteessä

Käytössä on monipuolinen tukiverkko, josta löytyy apua elämänhallinnan ongelmiin.

Redis jatkaa projektin päättymisen jälkeen yhteistyössä erityisesti Kris-Suomi ry:n ja Kritsin asumisen tukitoimintojen kanssa. Jatkossa Redis kehittää varsinkin vertaistukikoulutusta ja ryhmätoimintaa.

Timo Varsamäki Rediksen ovella - vielä Hämeentie 62:ssa.